

הערכה אסטרטגית ימית רבתי לישראל 2017/18

עורך ראשי: פרופ' שאול חורב
ערך והפיק: אהוד גונן

התפתחויות אסטרטגיות באגן הים התיכון המזרחי

אייל פינקו

רקע

השנה שחלפה הביאה עימה רוחות של שינויים עולמיים משמעותיים המשפיעים השפעה ניכרת על האגן המזרחי של הים התיכון.

הייתה זו שנה שבה נבחר נשיא חדש בארצות הברית (1/2017) ונשיא חדש בצרפת (5/2017); שנה שבה בחנה (ועדיין בוחנת) אירופה מחדש את איחודה וערכיה; שנה של פיגועי טרור איסלמי קיצוני באירופה ובארצות הברית; מתיחות גבוהה מאוד, צבאית ומדינית בין ארצות הברית וצפון קוריאה ושנה שבה נמשכה המערכה בסוריה, והכף בה השתנתה לטובת המשטר הסורי. הייתה זו שנה שבה רוסיה ואיראן¹ משפיעות ביתר שאת על הנעשה בסוריה ובעיראק, ושבה הרחיבה סין השפעתה במרחבי הים הסיני הדרומי, המפרץ הפרסי ובמקומות נוספים בעולם, ואף פיתחה דרמטית את יכולות הלחימה שלה והקרנת כוחה מהים.

העולם שאותו אנו מכירים חווה בשנה זו תהפוכות ושינויים אסטרטגיים מהותיים המשפיעים ישירות ובעקיפין על המזרח התיכון בכלל, ועל מדינת ישראל וגבולה הימי בפרט.

סקירה זו נוגעת בשינויים האסטרטגיים העולמיים ובשינויים האסטרטגיים בממד הימי באגן הים התיכון. ברמה העולמית יתוארו השינויים והתהליכים האסטרטגיים העולמיים המרכזיים, שלהם השפעה על אגן הים התיכון המזרחי, ביניהם השינויים בדרום מזרח אסיה והתפתחויות בארצות הברית, רוסיה, סין, אירופה ועוד.

עוד יובאו בסקירה תיאור השינויים האסטרטגיים באגן הים התיכון, ביניהם השינויים בסוריה, לרבות המעורבות הרוסית והאיראנית, מצריים, טורקיה ועוד.

מגמות אסטרטגיות – אגן מזרח הים התיכון

אגן הים התיכון המזרחי המשיך גם השנה, וימשיך ככל הנראה בשנה הקרובה להיות מוקד לתשומת לב בינלאומית. באזור זה, ובמיוחד באזורי סוריה ולבנון, שוהים כוחות ימיים בינלאומיים רבים, ביניהם רוסיה, ארצות הברית, צרפת, טורקיה, איטליה, כוח יוניפי"ל

1 דומבה רוחקס עמי, ראש אמ"ן: תיתכן הסלמה לא רצויה בזירה הצפונית, נדלה מתוך: www.israeldefense.co.il/he/node/30895 (8/2017)

וכוחות נאט"ו נוספים, שמטרתם אכיפה של אַמנות והחלטות בינלאומיות (דוגמת החלטת מועב"ט 1701), הפגנת נוכחות, איסוף מודיעין והקרנת כוח.

באזור נותרו מחלוקות בין-מדינתיות מהותיות באשר לגבולות **אזורי המים הכלכליים** הבלבדיים, השימוש במשאבי האנרגייה וכן לזכויות דיג באזורים אלה. המחלוקות שנתרו וטרם הוסדרו באזור הן תביעת צפון קפריסין (בחסות טורקיה) לחלק משטח המים הכלכליים שמסביב לקפריסין; תביעת טורקיה לחלק מהמים הכלכליים הבלבדיים של קפריסין, ותביעת לבנון על כך שההסכם שהושג בין ישראל לקפריסין כולל בתוכו חלק מהשטח השייך ללבנון (הגדרת קו הגבול הימי בין ישראל ללבנון). מחלוקות אלו עשויות להשפיע על הזירה הימית באזור ועל סכסוכים עתידיים.

המערכה **בסוריה** ממשיכה ביתר שאת, ובשנה הנוכחית הצליח השלטון הסורי בסיוע רוסיה, איראן וכוחות שיעיים נוספים להטות את הכף לטובתו. הכוחות הרוסים והאיראנים מסייעים למשטר אסאד בסיוע כספי, באספקת אמצעי לחימה ואף בלחימה עצמה.

בתקשורת לא נצפתה פעילות חריגה של **חיל הים הסורי** או השתתפות מסיווית שלו בלחימה (למעט שימוש במסוקים ימיים להפצצת כוחות דאעש באמצעות מוקשים), וסביר להניח שחיל הים הסורי פעל במשימות ביטחון שוטף מול חופי סוריה. רמת כשירות חיל הים הסורי אינה ברורה, אך סביר יהיה להניח שלנוכח המעורבות הרוסית והאיראנית בסוריה ובנמליה, רמת כשירות כלי השיט ואמצעי הלחימה הם טובים.

איור 1. ירי טיל ים איראני (מדגם **Noor**) מספינת טילים סורית מדגם **Tir-2** (תוצרת איראן) במסגרת תמרון ימי סורי (2016)²

בסוריה הגביר צי הים השחור הרוסי את נוכחותו והתבססותו. נוכחות זו מאפשרת לרוסיה להקרין כוחה, להשפיע על מהלך האירועים בסוריה ולאותת על מעורבותה בזירה. בתוך כך חתמה רוסיה עם סוריה בינואר 2017 הסכם לחכירת בסיס ימי בתוך נמל טרטוס ובשדה התעופה הימי חמימים (Hmeimim Air Base) למשך 49 שנה עם הארכה אוטומטית ל-25 שנים נוספות.

רוסיה החלה בבינוי הנמל ובהרחבתו, ובכוונתה לשכן בו כעשרה כלי שיט.³ לפי ההסכם, הגנת הבסיס מצד הים ומהאוויר היא באחריות רוסית, בעוד הגנתו הפיזית מהיבשה היא באחריות סורית.

תפקידו המרכזי של צי הים השחור בלחימה בסוריה היה להפגין נוכחות באמצעות סיורים ימיים, ולהיות אחראי על אספקת מערכות לחימה וחמוש מרוסיה לסוריה. בנוסף לכך, ביצע הצי הרוסי במהלך השנה תקיפה של מטרות איכות יבשתיות בסוריה באמצעות ירי טילי שיוט מצוללות ומספינות שטח מהים התיכון, מהים השחור ומהים הכספי.

בהקשר לדברים יש להזכיר את מפגן הנוכחות שביצעה נושאת המטוסים הרוסית בים התיכון בכלל ומול חופי סוריה בפרט מנובמבר 2016 ועד שלהי ינואר 2017. נושאת המטוסים שלוותה על ידי כוח משימה גדול (ואף ייתכן צוללת), המריאה מסיפונה מטוסי תקיפה לביצוע משימות תקיפה בסוריה. למרות העובדה ששני מטוסים שהמריאו מסיפונה התרסקו, ויציאתה מהים התיכון לוותה בתקלות טכניות (עשן שחור רב נצפה מארובות הספינה), הרי שלנוכחותה של נושאת המטוסים בים התיכון ובעיקר מול סוריה יש משמעות רבה בהיבט יכולתה של רוסיה להקרין כוח, ורצונותיה לשמש שחקן משפיע בזירת הים התיכון.

איור 2. נושאת המטוסים הרוסית "האדמירל קוזניצוב" בדרכה אל הים התיכון⁴

Sputnik, Russia to Expand Capabilities of Naval Base in Syrian Tartus (20/1/2017). 3

מתוך: <http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4868028,00.html> 4

איראן המעורבת במלחמת האזרחים משלהי 2011 הייתה במהלך השנה גורם כוח משמעותי ומשפיע במערכה בסוריה. איראן פועלת כתף לצד כתף יחד עם השלטון הסורי לשם ייצוב והחזרתו לשליטה בסוריה. בפעולותיה מבקשת איראן לייצב עצמה כחלק מהאסטרטגיה רבתי שלה כמעצמה אזורית בעלת שליטה ונוכחות בזירה, להרחיב את הציר השיעי מאיראן דרך עיראק ועד הציר בלבנון, ואף להשיג רציפות טריטוריאלית מהמפרץ הפרסי דרך עיראק, סוריה ובאכה לים התיכון.

מעורבותה של איראן בסוריה והסיוע למשטר הסורי באים לכדי ביטוי במספר אלמנטים שהמרכזי בהם הוא סיוע כלכלי והעברת אמצעי לחימה ותחמושת לכוחות הלוחמים. איראן אף מפעילה כוחות לוחמים של משמרות המהפכה, כוחות חיזבאללה וכוחות מיליציה שיעית מעיראק, שכולם פועלים לצד הכוחות הסורים.

איראן עושה שימוש בנתיבי הים לאספקת אמצעי לחימה (לרבות אמצעי לחימה ימיים וכלי שיט), ואף בכיריה הצהירו לאחרונה כי בכוונתם להקים בסיס קבע בסוריה. בהקשר זה יש לציין, כי בשנים האחרונות הגיעו כלי שיט מלחמתיים איראניים לסוריה במסגרת ביקורי נמל.

הרחבת מעורבותה של איראן בסוריה במרחב הימי עלולה לאותת על שמירת כשירות חיל הים הסורי וסיוע לו בביצוע משימותיו, על אספקת אמצעי לחימה חדשים ופלטפורמות (כדוגמת צוללות ננס), ויישום ואימון בשיטות לחימה ימית אסימטריות בסוריה ובלבנון. מעורבותה של איראן בסוריה אף תאפשר לה לפתח את הכוח הימי של חיזבאללה בהיבטי בניין הכוח ואספקת אמצעי לחימה ימיים, לרבות כלי שיט לא מאוישים (בדומה לכלים שסיפקה איראן למורדים הח'ותיים⁵), ובנוסף לכך תאפשר לכוח הימי של חיזבאללה להגיע לניסיון מבצעי וליכולות מבצעיות גבוהות יותר.

קרבתה של איראן למדינת ישראל תאפשר לה לפעול מבצעית בזירה (הן באמצעות אנשיה והן באמצעות הכוח הימי של חיזבאללה); לבצע מבצעי קומנדו ואיסוף מודיעין בשגרה ובעת מערכה (למשל, באמצעות הורדת לוחמים מאוניות סוחר או מכלי שיט אחרים מול חופי הארץ); לייצר יכולת הקרנת כוח מהים (ובטווחים קצרים יחסית) על מדינת ישראל. זאת ועוד, תאפשר לאיראן (או לכוח הימי של חיזבאללה) להפעיל צוללות ננס בזירה

5 בשלהי ינואר 2017 במהלך סיור שגרתי במפרץ עדן נפגעה אוניית חיל הים הסעודי מתקיפה שבוצעה על ידי ארגון הח'ותים, באמצעות כלי שיט מתאבד לא מאויש. כלי השיט המתאבד נשלט, ככל הנראה, מרחוק. הערכות אמריקניות היו, שכלי השיט סופק לארגון המורדים מאיראן. Cavas Christopher, New Houthi Weapon emerges: A Drone boat (19/2/17), retrieved from: <https://www.defensenews.com/digital-show-dailies/idex/2017/02/19/new-houthi-weapon-emerges-a-drone-boat/>, accessed 9/2017

שיופעלו לאיסוף מודיעין מול חופי הארץ, יבצעו מבצעים מיוחדים. בעת מערכה צבאית עלולות הצוללות לסייע באכיפת סגר ימי על נמלי הארץ.

ככל שתתבסס אחיזתה של איראן בסוריה ותתעצם תחושת הביטחון שתצבור שם, אנו צפויים לראות, ככל הנראה, גידול בקצב ההגעה של כלי שיט צבאיים איראניים לסוריה, ונוכחות מוגברת של חיל הים האיראני במזרח הים התיכון.

חיל הים המצרי הוא חיל הים הגדול ביותר במזרח התיכון, והוא פועל בשתי זירות: האחת בים התיכון (הפיקוד הצפוני) והשנייה בים האדום (הפיקוד הדרומי). משימותיו של חיל הים זה הן הגנה על האינטרסים החיוניים של מצריים בים, ביניהם הגנה על נתיבי השיט והסחר; הגנה על התשתיות החיוניות של מצריים בים התיכון ובים האדום (אסדות הנפט והגז); הגנה על תעלת סואץ ולחימה בתווך העל-מימי והתת-מימי כנגד יריבותיה. אחריות ההגנה על הנמלים מפני טרור והברחות נתונה בידי משמר החופים.⁶

בשנים האחרונות רואה מצריים בים האדום זירה אסטרטגית וחיונית לביטחון הלאומי, בדגש למצרי באב אל-מנדב שהם נתיב הכניסה המרכזי לתעלת סואץ ואסדות הנפט הנמצאות בו.⁷ חיל הים של מצריים פועל בשנים האחרונות בכוחות משימה משותפים (חיל האוויר, חיל הים וכוחות נחתים) ואף בשיתוף פעולה עם חיל הים הסעודי, זאת לשמירה על נכסיו האסטרטגיים בים, ולשמירה על נתיבי השיט במצרי באב אל-מנדב כנגד המורדים הח'ויתים.

בזירת הים התיכון מאוים חיל הים המצרי מתקיפות טילים של כוחות דאעש המצויים בסיני (כדוגמת התקיפה שבוצעה באמצעות טיל נ"ט מדגם קורנט על ספינת סיוור מצרית ביולי 2015).

חיל הים המצרי, המממש את האסטרטגיה המצרית, הקים במהלך השנה האחרונה מפקדה חדשה ומורחבת לפיקוד הדרומי בבסיס בספאגה, ומתגבר בה את כוחותיו, לרבות הגדלת כוח הקומנדו הימי, הצבת צוללות, נושאת מסוקים והצבת כלי שיט נוספים.⁸ בשנה זו ביצע חיל הים המצרי פעילות מבצעית אינטנסיבית בים האדום ומפרץ עדן, וכן תרגילים ימיים משותפים עם מדינות שונות בעולם (כדוגמת ארצות הברית, צרפת, יוון, גרמניה ועוד).

6 Eleibe Ahmed (2016), The Suez Canal and the Egyptian Navy, *Canadian Naval Review* Vol. 11 No.3, pp. 27-29.

7 Egypt Expands Navy with Formation of Southern Navy Fleet Command (1/2017), retrieved from: <http://www.worldtribune.com/egypt-expands-navy-with-formation-of-southern-fleet-command/>, accessed 1/2017.

8 Shaul Shay (1/2017), Egyptian Navy in the Red Sea, retrieved from: http://www.herzliyaconference.org/Uploads/dbsAttachedFiles/ShaulShay16_1_17.pdf, accessed 1/2017.

בהיבטי בניין הכוח החל חיל הים המצרי לקלוט השנה כלי שיט חדשים שאותם רכש במהלך השנים האחרונות. ביניהם ניתן לציין את נושאות המסוקים מדגם Mistral בעלת יכולת נשיאה של עד 50 מסוקי תקיפה מדגמים שונים (ככל הנראה יוצבו על סיפונה מסוקי תקיפה רוסיים מדגם Ka-52) וכן רכבים משוריינים וגייסות.

בנוסף לכך, החלו בבנייתן של ספינות הטילים הצרפתיות מדגם Gowind, האחת בצרפת והשנייה במצרים (וצפויות להיבנות שם עוד שתי ספינות). הספינה הראשונה צפויה להצטרף לשורות חיל הים המצרי לקראת סוף 2017. חיל הים המצרי גם סיים את קליטתן של ספינות הטילים האמריקניות מדגם Ambassador, וצפוי לקלוט קורבטה צרפתית מתקדמת נוספת מדגם Fremm. במסגרת חוזה רכש הספינות עם צרפת, הצטייד חיל הים המצרי אף בטילי ים מתקדמים מדגם Exocet ובטילי הגנה אווירית מדגם Aster.

בהיבט הלוחמה התת-מימית הועברה באפריל 2017 לידי מצריים הצוללת השנייה מדגם U-209, שנרכשה לפי חוזה לרכישת ארבע צוללות מגרמניה. מצריים החלה בבניית תשתיות להפעלת הצוללות ותחזוקתן באלכסנדריה. בהתאם לחוזה זה רכשה מצריים צוללות טילי ים נוספים תוצרת ארצות הברית מדגם Harpoon וטורפדו גרמני מתקדם מדגם Sea-hake. חיל הים המצרי אף שדרג את יכולות גילוי הצוללות שלו באמצעות מערכות סונר אמריקניות Lfats, המותקנות על גבי ציידות הצוללות מדגם היינאן (תוצרת סין).

איור 3. נושאת המסוקים המצרית מדגם MISTRAL תוצרת צרפת⁹

<https://foxtrotalpha.jalopnik.com/why-is-egypt-buying-two-orphaned-mistral-class-aircraft-1732595299/> 9

במהלך השנה הקרובה צפוי חיל הים המצרי להמשיך בבניין הכוח שלו, לקלוט כלי שיט חדשים ומתקדמים ומערכות לחימה חדשות, ולבסס תשתיות הפעלה, אימון ותחזוקה עבורם. קליטת כלים אלו, בדגש על הצוללות ונושאות המסוקים, ייצרו קפיצת מדרגה משמעותית עבור חיל הים המצרי והוא, ככל הנראה, יעדכן וישדרג את תפיסת ההפעלה שלו על בסיס יכולות המערכות והכלים, המשימות המבצעיות העומדות בפניו, והניסיון המבצעי שאותו צבר וממשיך לצבור (בעיקר) בים האדום.

ברצועת עזה חמאס ממשיך לבנות כוחו בתחום המימי באמצעות פיתוח כוח קומנדו ימי, המבוסס על יכולות תקיפה בצלילה וסירות מהירות. יש לזכור, שכבר במהלך מבצע "צוק איתן" הצליחו לעלות לחוף זיקים חמישה לוחמים שזוהו וחוסלו על ידי כוחות צה"ל. בשלהי 2016 נחשף כי חמאס אף הקימה בסיס צבאי לקומנדו הימי בנמל עזה. התעצמות כוח הקומנדו ממשיכה ביתר שאת באמצעות רכש אמצעי לחימה, כלי שיט מהירים ואימונים אינטנסיביים בסיוע איראני. אין אינדיקציות שעלו בתקשורת על אודות הימצאותם של טילי ים בידי חמאס או גורמים אחרים ברצועת עזה, אך לא ניתן לשלול זאת.

חיל הים הטורקי במסגרת תוכנית מודרניזציה ממשיך להתעצם ולבנות כוחו כזרוע הארוכה של טורקיה ובבניית צי עם יכולת פעולה ב"מים כחולים". חיל הים הטורקי מפעיל 16 פריגטות, 9 קורבטות, 18 סטי"לים, 12 צוללות, 15 ספינות סיוע, 33 ספינות אמפיביות וכלי שיט נוספים. טורקיה פועלת להגעה לתשתיות ייצור עצמאיות של כלי שיט ואמצעי לחימה, רבות טילים, מערכות תקשורת, מערכות שליטה ובקרה ועוד.

איור 4. אוניית חיל הים הטורקית מדגם MILGEM¹⁰

סיכום

העולם מצוי בעיצומם של שינויים גלובליים מרחיקי לכת שבהם התחזקותם של מדינות ומעצמות חדשות, גלובליזציה וסחר עולמי מתרחבים והולכים, התרחבות שטחים כלכליים בים, מתיחויות, משברים ומערכות צבאיות בין-מדינתיות ועוד. השפעתם של השינויים הגלובליים על התחום הימי במובנו הרחב ביותר רבה מאוד.

סין והודו, בנוסף לארצות הברית שנותרה המעצמה הימית החזקה ביותר, נעשות למעצמות אזוריות ואולי אף עולמיות. התחזקות הימית של סין והודו מבטאת את האסטרטגיה המדינית של שתי המדינות להרחבת השפעתן הכלכלית והמדינית. התחזקותן של השתיים מתבטאת בגידול בציי המלחמה שלהן, בכמות הגדולה של כלי שיט ובאמצעי לחימה איכותיים. שתי המעצמות אף מרחיבות את יכולת ההרתעה שלהן באמצעות פיתוח יכולת שיגור טילים גרעיניים מצוללות.

ארצות הברית בעידן טראמפ מנסה להחזיר לעצמה את כוחה ויוקרתה כמעצמת-על בעלת כוח ימי משמעותי, והמשטר הנוכחי חזר להשקיע תקציבי עתק בציי ובאמצעי הלחימה שלו ההולכים ומתיישנים (דוגמה בולטת לכך היא מערך טילי הים-ים מדגם Harpoon משנות ה-90' הצפוי לצאת משירות).

הצי הרוסי (ובדגש צי הים השחור) משקם את יכולותיו, מתעצם בכמות כלי השיט שלו ובאימוץ דוקטרינת הפעלה חדשה. הוא כופה על ציי ארצות הברית ונאט"ו אתגרי הפעלה בים השחור ובמזרח הים התיכון, הים הבלטי וצפון האוקיינוס השקט. הרוסים מנצלים עד תום הזדמנויות גאופוליטיות (כמו זו שבסוריה ובאיראן) לפריסת כוחות ימיים ואוויריים והפעלתם, ובכך גם יוצרים מצב (גם אם למראית עין) שבו הם דוחקים את הצי האמריקני מהאזור.

כבשנים קודמות גם בשנה זאת וביתר שאת הודקו היחסים בין הצי הרוסי והצי הסיני, אשר מקיימים תרגילים ימיים משותפים. הציר הימי שהחלו השניים לגבש, מהווה משקל נגד לקואליציה האמריקנית עם מדינות האזור, קורם עור וגידים. בהקשר זה יש לציין את התקרבותן של רוסיה וסין, כל אחת בנפרד, למצריים.

מסתמן, כי ישנה הצלחה **בלוחמה בפירטיות הימית באוקיינוס ההודי**, אם כי הדבר דורש השקעת משאבים רבים.

למרות הסכם הגרעין של המעצמות עם איראן ממשיך **חיל הים של משמרות המהפכה האיראני** לפעול בבטנות באזור מַצְרֵי הורמוז, ומביך בצורת פעולתו ציים מערביים הפועלים באזור, ובעיקר את ציי ארצות הברית.

ובאזורנו חוזר השלטון הסורי לכדי שליטה בחסות רוסיה ואיראן. רוסיה מבססת אחיזתה בסוריה, ומבססת נמל צבאי משמעותי בטרטוס, שבו שוהים כלי שיט רבים המסייעים לשלטון הסורי ולכוחות הרוסיים בסוריה בהעברת אמצעי לחימה, אספקת תחמושת וביצוע משימות נוספות, כגון הגנה והקרנת כוח מהים אל עבר מטרות איכות בעומק היבשה.

איראן אף היא מבססת אחיזתה בסוריה, ובתיאום משולש מול הכוחות הרוסיים והסוריים לוקחת חלק במערכה לטובת שלטון אסאד באספקת אמצעי לחימה, סיוע תקציבי וסיוע בלחימה עצמה באמצעות כוחות משמרות המהפכה, כוחות חיזבאללה וכוחות קואליציה שיעית אחרים. לאיראן, כמו לרוסיה, שאיפה להקים נמל בית בסוריה אשר יאפשר לה גשר לים התיכון לבסס בו את פעילותה. פעילותן של רוסיה ואיראן בזירה מאפשרות לחיל הים הסורי ולכוח הימי של חיזבאללה להיות בכשירות טובה, מצוידים באמצעי לחימה איראניים ורוסיים מתקדמים, ולהיות בעלי יכולת וכשירות מבצעית.

בהקשר זה יש לציין, כי המעורבות האיראנית עלולה לאפשר הגעתם לזירה של טילים מתקדמים, כלי שיט לא מאוישים למטרות איסוף מודיעיני ותקיפה ואף לצוללות ננס.

מצריים מצויה במימוש תהליכי בניין הכוח שאותם החלה לפני מספר שנים, הבאים לידי ביטוי בקליטת אמצעי לחימה חדשים ומתקדמים, כלי שיט חדשים בדגש בקורבטות תוצרת צרפת, שתי נושאות מסוקים צרפתיות (ועל גבן מסוקי תקיפה רוסיים מתקדמים) וחיזוק משמעותי של מערך הלוחמה התת-מימית בדמות מערכות סונר אמריקניות מתקדמות וארבע צוללות גרמניות. יכולות אלו מאפשרות למצריים להקרין כוח במקומות מרוחקים, ולהתמודד עם איומים מולם היא ניצבת בדגש בתימן, סודן, לוב ואיראן.

טורקיה אף היא בתהליכים משמעותיים של בניין כוח (בדגש ביכולת פיתוח עצמי של אמצעי לחימה, כלי טיס וכלי שיט) ובניית צי משמעותי עם יכולת פעולה ושהייה ארוכה ב"מים כחולים", ויכולת הקרנת כוח רחבה.

במזרח התיכון, כמו במזרח התיכון, קשה יהיה לנבא מה יוליד יום, אך מניתוח התהליכים אין ספק, כי באזור מתנהל מירוץ לבניית כוחות ימיים משמעותיים ומשפיעים, עם יכולת פעולה בקרבת החוף, הגנה אווירית מהים, כמו גם יכולת פעולה במים "כחולים" ובממד התת-מימי.